

HISTORIA DA FILOSOFÍA

O exame consta de 4 preguntas compostas por comentario de texto filosófico e desenvolvemento dun tema. Deberá contestar **UNHA DAS CATRO PREGUNTAS**. Se responde máis preguntas das permitidas, **só se corruxirá a primeira respondida**.

PREGUNTA 1. Responda os dous apartados:

1.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Platón: antropoloxía e política”. (6 puntos: 3 para o comentario e 3 para a cuestión)

-Ben. Xa vimos, segundo parece, tres calidades da cidade, e en canto á especie que resta para que a cidade alcance a excelencia cal podería ser? É evidente que a xustiza.

- (...)

- E que a xustiza consiste en facer o que é propio dun, sen meterse nas cousas alleas, é algo que nos dixemos repetidamente.

- (...)

- Ao meu parecer do que temos examinado, a moderación, a valentía e a sabedoría, o que resta por ver na cidade, é o que dá a todas aquelas calidades a capacidade de nacer (...). E xa dixemos que se encontrabamos as tres, a xustiza sería a que restase.

- (...)

- Non obstante, se fose preciso discernir cal destas calidades fará a nosa cidade mellor, resultaría difícil discriminar se consiste nunha coincidencia de opinión entre os gobernantes e os gobernados, ou se é a conservación da opinión consonte á lei que hai entre os militares acerca do que debe ser temible ou non, ou (...) en que cada un se ocupe do seu, sen atender ao alleo.

- (...)

- Por conseguinte, querido amigo, estimaremos que quen teña eses mesmos tipos na súa alma, a causa das mesmas afeccións que aqueles, é ben merecedor de recibir os mesmos apelativos que a cidade.

(PLATÓN: *República*, Libro IV, 432b-435c).

1.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

1.2.1. Descartes: o problema do método e a evidencia do *cogito*.

1.2.2. O liberalismo político de Locke.

1.2.3. Alienación e ideoloxía en Marx

PREGUNTA 2. Responda os dous apartados:

2.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Física e metafísica en Aristóteles”. (6 puntos: 3 para o comentario e 3 para a cuestión)

Nun sentido (1) chámase causa a ese constitutivo inherente do que se fai algo, coma tal o bronce da estatua e a prata da copa e os seus xéneros.

Noutro sentido (2) é a forma e o modelo, é dicir, a definición da esencia e os seus xéneros (así a causa da octava é a relación de dous a un, e en xeral o número), e tamén as partes da definición.

E tamén (3) é aquilo de onde xorde o principio primeiro do cambio ou do repouso; así quen toma unha resolución é causa, o pai é causa do fillo, e en xeral o que fai é causa do feito e o que produce un cambio é causa do cambiado.

E aínda máis (4), é o fin, aquilo para o que é algo, como a saúde con relación ó paseo.

(ARISTÓTELES: *Física*, Libro II-3, 194b-195a).

2.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

2.2.1. Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade.

2.2.2. Razón e progreso na Ilustración.

2.2.3. Nietzsche: crítica da cultura occidental.

PREGUNTA 3. Responda os dous apartados:

3.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Descartes: o problema do método e a evidencia do *cogito*”. (6 puntos: 3 para o comentario e 3 para a cuestión)

Consistía o primeiro en non aceptar xamais ningunha cousa como verdadeira que non coñecese evidentemente ser tal; é dicir, evitar coidadosamente a precipitación e a prevención; e non aceptar nada nos meus xuízos senón aquilo que se presentase tan claramente e tan distintamente ó meu espírito que non tivese ocasión ningunha de poñelo en dúbida.

O segundo, dividir cada unha das dificultades que examinase en tantas partes como fose posible e requirible para mellor resolvelas.

O terceiro, conducir por orde os meus pensamentos, comezando polos obxectos máis simples e máis doados de coñecer, para subir pouco a pouco, como por graos, ata o coñecemento dos máis compostos; e supoñendo mesmo unha orde entre aqueles que non se preceden naturalmente os uns aos outros.

E o derradeiro, (...).

(DESCARTES: *Discurso do método*, Parte II).

3.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

3.2.1. A orixe do cosmos na corrente presocrática.

3.2.2. Realidade e coñecemento en Platón.

3.2.3. Alienación e ideoloxía en Marx.

PREGUNTA 4. Responda os dous apartados:

4.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade”. (6 puntos: 3 para o comentario e 3 para a cuestión).

Preguntaría gustosamente aos filósofos que derivaron tantos dos seus razoamentos da distinción entre substancia e accidente e imaxinaron que temos ideas claras acerca delas, se a idea de substancia debe ser derivada das impresións de sensación ou de reflexión. Se nos é proporcionada polos nosos sentidos, pregunto por cal deles e de que maneira. Se é percibida pola vista, debe ser unha cor; se polo oído, un son; se polo gusto, un sabor; e así para os outros sentidos. Pero non creo que alguén afirme que a substancia é unha cor, un son ou un sabor. A idea de substancia, se é que existe, debe logo derivarse das impresións de reflexión. Pero as impresións de reflexión divídense nas nosas paixóns e emocións, ningunha das cales é posible que represente unha substancia. Polo tanto, non temos ningunha idea de substancia distinta dunha colección de cualidades particulares, nin nos referimos a outra cousa cando falamos ou razoamos sobre ela.

(HUME: *Tratado da natureza humana*, Libro I, Parte I, Sección VI)

4.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

4.2.1. Dialéctica socrática e relativismo dos sofistas.

4.2.2. Ética e política en Aristóteles.

4.2.3. Ortega y Gasset: a razón vital.

HISTORIA DA FILOSOFÍA

El examen consta de 4 preguntas compuestas por comentario de texto filosófico y desarrollo de un tema. Deberá contestar **UNA DE LAS CUATRO PREGUNTAS**. Si responde a más preguntas de las permitidas, **solo se corregirá la primera respondida**.

PREGUNTA 1. Responda los dos apartados:

1.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Platón: antropología y política”.
(6 puntos: 3 para el comentario y 3 para la cuestión)

-Bien, hemos observado ya tres cualidades en el Estado; al menos así creo. En cuanto a la especie que queda para que el Estado alcance la excelencia, ¿cuál podría ser? La justicia, evidentemente.

- (...)

-Y que la justicia consistía en hacer lo que es propio de cada uno, sin dispersarse en muchas tareas es algo que nosotros hemos dicho con frecuencia.

- (...)

- Opino que lo que resta en el Estado, tras haber examinado la moderación, la valentía y la sabiduría, es lo que, con su presencia, confiere a todas esas cualidades la capacidad de nacer (...). Y ya dijimos que, después de que halláramos aquellas tres, la justicia sería lo que restara de esas cuatro cualidades.

- (...)

-Ahora, si fuera necesario decidir cuál de estas cuatro cualidades lograría con su presencia hacer al Estado bueno al máximo, resultaría difícil juzgar si es que consiste en una coincidencia de opinión entre gobernantes y gobernados, o si es la que trae aparejada entre los militares la conservación de una opinión pautada acerca de lo que debe temerse o no, o (...) en que cada uno haga sólo lo suyo, sin mezclarse en los asuntos de los demás.

- (...)

- Por consiguiente, amigo mío, estimaremos que el individuo que cuente en su alma con estos mismos tres géneros, en cuanto tengan las mismas afecciones que aquéllos, con todo derecho se hace acreedor a los mismos calificativos que se confieren al Estado.
(PLATÓN: *República*, Libro IV, 432b-435c).

1.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

1.2.1. Descartes: el problema del método y la evidencia del *cogito*.

1.2.2. El liberalismo político de Locke.

1.2.3. Alienación e ideología en Marx.

PREGUNTA 2. Responda los dos apartados:

2.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Física y metafísica en Aristóteles”.
(6 puntos: 3 para el comentario y 3 para la cuestión)

En este sentido se dice que es causa (1) aquel constitutivo interno de lo que algo está hecho, por ejemplo, el bronce respecto de la estatua o la plata respecto de la copa, y los géneros del bronce o de la plata.

En otro sentido (2) es la forma o el modelo, esto es, la definición de la esencia y sus géneros (como la causa de una octava es la relación del dos al uno, y en general el número), y las partes de la definición.

En otro sentido (3) es el principio primero de donde proviene el cambio o el reposo, como el que quiere algo es causa, como es también causa el padre respecto de su hijo, y en general el que hace respecto de lo hecho, y lo que hace cambiar algo respecto de lo cambiado.

Y en otro sentido (4) causa es el fin, esto es, aquello para lo cual es algo, por ejemplo, el pasear respecto de la salud.
(ARISTÓTELES: *Física*, Libro II-3, 194b-195a).

2.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

2.2.1. Hume: crítica de las ideas de sustancia y causalidad.

2.2.2. Razón y progreso en la Ilustración.

2.2.3. Nietzsche: crítica de la cultura occidental.

PREGUNTA 3. Responda los dos apartados:

3.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Descartes: el problema del método y la evidencia del *cogito*”. (6 puntos: 3 para el comentario y 3 para la cuestión)

Fue el primero, no admitir como verdadera cosa alguna, como no supiese con evidencia que lo es; es decir, evitar cuidadosamente la precipitación y la prevención, y no comprender en mis juicios nada más que lo que se presentase tan clara y distintamente a mi espíritu, que no hubiese ninguna ocasión de ponerlo en duda.

El segundo, dividir cada una de las dificultades que examinare, en cuantas partes fuera posible y en cuantas requiriese su mejor solución.

El tercero, conducir ordenadamente mis pensamientos, empezando por los objetos más simples y más fáciles de conocer, para ir ascendiendo poco a poco, gradualmente, hasta el conocimiento de los más compuestos, e incluso suponiendo un orden entre los que no se preceden naturalmente.

Y el último, (...).

(DESCARTES: *Discurso del método*, Parte II).

3.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

3.2.1. El origen del cosmos en la corriente presocrática

3.2.2. Realidad y conocimiento en Platón.

3.2.3. Alienación e ideología en Marx

PREGUNTA 4. Responda los dos apartados:

4.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desenvuelva la cuestión: “Hume: crítica de las ideas de sustancia y causalidad”. (6 puntos: 3 para el comentario y 3 para la cuestión)

Me gustaría preguntar a esos filósofos que basan en tan gran medida sus razonamientos en la distinción de sustancia y accidente, y se imaginan que tenemos ideas claras de cada una de estas cosas, si la idea de sustancia se deriva de las impresiones de sensación o de las de reflexión. Si nos es dada por nuestros sentidos, pregunto: ¿por cuál de ellos, y de qué modo? Si es percibida por los ojos, deberá ser un color; si por los oídos, un sonido; si por el paladar, un sabor; y lo mismo con respecto a los demás sentidos. Pero no creo que nadie afirme que la sustancia es un color, un sonido o un sabor. La idea de sustancia deberá derivarse, entonces, de una impresión de reflexión, si es que realmente existe. Pero las impresiones de reflexión se reducen a nuestras pasiones y emociones, y no parece posible que ninguna de éstas represente una sustancia. Por consiguiente, no tenemos ninguna idea de sustancia que sea distinta de la de una colección de cualidades particulares, ni poseemos de ella otro significado cuando hablamos o razonamos sobre este asunto.

(HUME: *Tratado de la naturaleza humana*, Libro I, Parte I, Sección VI).

4.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

4.2.1. Dialéctica socrática y relativismo de los sofistas.

4.2.2. Ética y política en Aristóteles.

4.2.3. Ortega y Gasset: la razón vital.

HISTORIA DA FILOSOFÍA

O exame consta de 4 preguntas compostas por comentario de texto filosófico e desenvolvemento dun tema. Deberá contestar **UNHA DAS CATRO PREGUNTAS**. Se responde máis preguntas das permitidas, **só se corraxirá a primeira respondida**.

PREGUNTA 1. Responda os dous apartados:

1.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Platón: antropoloxía e política”. (6 puntos: 3 para o comentario e 3 para a cuestión)

Abonda con isto, para a inmortalidade. Pero aínda hai que engadir unha cousa máis: sería longo e traballoso explicar como é a alma; pero comparala con outras cousas, dicir a que se parece, iso xa é asunto humano, máis breve. Poderíamos dicir que se parece a unha forza que, como se nacesen xuntos, leva unha xugada alada e o seu auriga. Os cabalos e os aurigas dos deuses son todos bos na súa caste, mentres que a dos outros é produto dunha mestura. No que a nós respecta, hai, en primeiro lugar, un condutor que guía unha xugada de cabalos, dos que un é bo e fermoso e o outro todo o contrario, como tamén a súa orixe. O seu manexo será, polo tanto, duro e difícil.

E agora, precisamente, hai que tentar dicir de onde lle vén ó que vive a denominación de mortal e inmortal. (...) Este composto, mestura de alma e corpo, recibe o nome de ser vivo e é por definición mortal. O nome de inmortal non tería aquí lóxica ningunha; pero ó non velo nin intuílo, imaxinámos a divindade con aparencia de alma e corpo, de xeito natural, vivindo así para sempre. (PLATÓN: *Fedro* 246a-247c).

1.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

1.2.1. Descartes: o problema do método e a evidencia do *cogito*.

1.2.2. Os límites do coñecemento en Kant.

1.2.3. Alienación e ideoloxía en Marx

PREGUNTA 2. Responda os dous apartados:

2.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Ética e política en Aristóteles”. (6 puntos: 3 para o comentario e 3 para a cuestión)

1. Como vemos que toda cidade (*pólis*) é unha comunidade, e toda comunidade está constituída para algún ben –pois todos fan todo polo que parece ser bo–, é evidente que todas apuntan a algún ben e, sobre todo, apunta ó ben máis importante a comunidade máis importante de todas e que abrangue tódalas outras: esta é a chamada cidade (*pólis*), e cidadá (*politiké*) a comunidade.

2. (...) A comunidade perfecta de varias aldeas é xa a cidade, con, por así dicilo, a perfección de toda suficiencia (*autárkeia*), e nacida para vivir, pero existente para vivir ben. Por iso toda cidade o é por natureza, se tamén o son as comunidades previas, xa que ela é fin destas e a natureza é fin. Porque o que cada ser é, despois de rematada a súa xénese, é o que dicimos que é a súa natureza, por exemplo, a do home, do cabalo, da casa. Ademais a causa e o fin son o mellor, e a suficiencia é fin e o mellor. De todo iso resulta que a cidade é das realidades naturais e que o home é un animal social (*zōon politikón*). (...) É evidente, pois, que a cidade é por natureza e antes que cada un, xa que, se cada un illado non é autosuficiente, estará na mesma posición que as demais partes fronte ó todo, e aquel que non ten capacidade de vivir en sociedade ou que nada necesita pola súa autosuficiencia, non é parte algunha da cidade, mesmamente coma unha besta ou un deus. Por natureza está en todos o impulso cara a tal sociedade, e o primeiro que a estableceu é causante de grandes bens, xa que, tal coma o home cabal é o mellor dos seres vivos, así tamén, afastado de lei e xustiza, é o peor de todos. (ARISTÓTELES: *Política*, Libro I, 1252a-1253a).

2.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

2.2.1. Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade.

2.2.2. Razón e progreso na Ilustración.

2.2.3. Ortega y Gasset: a razón vital.

PREGUNTA 3. Responda os dous apartados:

3.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Descartes: o problema do método e a evidencia do *cogito*”. (6 puntos: 3 para o comentario e 3 para a cuestión)

Xa que logo, supoño que todas as cousas que vexo son falsas: convénzome de que nada foi de todo como a miña memoria chea de mentiras me representa; penso que non teño sentidos; creo que o corpo, a figura, a extensión, o movemento e o lugar só son ficcións do meu espírito. Que poderá, logo, ser considerado verdadeiro? Se cadra, só unha cousa, que non hai nada certo no mundo.

Mais, que sei respecto de se hai algunha outra cousa diferente destas que veño de xulgar incertas, algunha acerca da cal non poida ter a menor dúbida? (...) Pero hai un non sei que enganoso, moi poderoso e moi trampulleiro, que emprega toda a súa industria en enganarme sempre. Non hai logo dúbida de que eu son, se el me engana; e engáneme tanto como queira que non poderá endexamais facer que eu non sexa nada, senón que tanto máis pensarei ser algunha cousa. De xeito que, despois de telo ben pensado, e de ter coidadosamente examinado todas as cousas, cómpre concluír, en fin, que esta proposición: “Eu son, eu existo”, é necesariamente verdadeira, cantas veces eu a pronuncie ou a conciba no meu espírito.

(DESCARTES: *Meditacións Metafísicas*, Meditación 2ª).

3.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

3.2.1. A orixe do cosmos na corrente presocrática.

3.2.2. Realidade e coñecemento en Platón.

3.2.3. Alienación e ideoloxía en Marx.

PREGUNTA 4. Responda os dous apartados:

4.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade”. (6 puntos: 3 para o comentario e 3 para a cuestión).

(...) A idea de substancia, se é que existe, debe logo derivarse das impresións de reflexión. Pero as impresións de reflexión divídense nas nosas paixóns e emocións, ningunha das cales é posible que represente unha substancia. Polo tanto, non temos ningunha idea de substancia distinta dunha colección de cualidades particulares, nin nos referimos a outra cousa cando falamos ou razoamos sobre ela.

A idea de substancia, así como a de modo, non é senón unha colección de ideas simples reunidas pola imaxinación e que teñen un nome particular asignado, polo cal somos capaces de recuperar, para nós mesmos ou para outros, ese conxunto. Pero a diferenza entre estas ideas consiste nisto: que as cualidades particulares que forman a substancia se refiren normalmente a un *algo* descoñecido, ó cal son supostamente inherentes; ou aceptando que esta ficción non se produza, polo menos suponse que están conectadas de xeito próximo e indisoluble polas relacións de contigüidade e causalidade.

(HUME: *Tratado da natureza humana*; Libro I, Parte I, Sec VI).

4.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

4.2.1. Dialéctica socrática e relativismo dos sofistas.

4.2.2. O problema Razón / Fe na Filosofía Medieval.

4.2.3. Nietzsche: crítica da cultura occidental.

HISTORIA DA FILOSOFÍA

El examen consta de 4 preguntas compuestas por comentario de texto filosófico y desarrollo de un tema. Deberá contestar **UNA DE LAS CUATRO PREGUNTAS**. Si responde a más preguntas de las permitidas, **solo se corregirá la primera respondida**.

PREGUNTA 1. Responda los dos apartados:

1.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Platón: antropología y política”.
(6 puntos: 3 para el comentario y 3 para la cuestión)

Sobre la inmortalidad, baste ya con lo dicho. Pero sobre su idea hay que añadir lo siguiente: Cómo es el alma, requeriría toda una larga y divina explicación; pero decir a qué se parece, es ya asunto humano y, por supuesto, más breve. Podríamos entonces decir que se parece a una fuerza que, como si hubieran nacido juntos, lleva a una yunta alada y su auriga. Pues bien, los caballos y los aurigas de los dioses son todos ellos buenos, y buena su casta, la de los otros es mezclada. Por lo que a nosotros se refiere, hay, en primer lugar, un conductor que guía un tronco de caballos y, después, estos caballos de los cuales uno es bueno y hermoso, y está hecho de esos mismos elementos, y el otro de todo lo contrario, como también su origen. Necesariamente, pues, nos resultará difícil y duro su manejo.

Y ahora, precisamente, hay que intentar decir de dónde le viene al viviente la denominación de mortal e inmortal. (...) Este compuesto, cristalización de alma y cuerpo, se llama ser vivo, y recibe el sobrenombre de mortal. El nombre de inmortal no puede razonarse con palabra alguna; pero no habiéndolo visto ni intuido satisfactoriamente, nos figuramos a la divinidad, como un viviente inmortal, que tiene alma, que tiene cuerpo, unidos ambos, de forma natural, por toda la eternidad.
(PLATÓN: *Fedro* 246a-247c).

1.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

1.2.1. Descartes: el problema del método y la evidencia del *cogito*.

1.2.2. Los límites del conocimiento en Kant.

1.2.3. Alienación e ideología en Marx.

PREGUNTA 2. Responda los dos apartados:

2.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Ética y política en Aristóteles”.
(6 puntos: 3 para el comentario y 3 para la cuestión)

1. Vemos que toda ciudad (*pólis*) es una comunidad y que toda comunidad está constituida en vista de algún bien, porque los hombres siempre actúan mirando a lo que les parece bueno; y si todas tienden a algún bien, es evidente que más que ninguna, y al bien más principal, la principal entre todas y que comprende todas las demás, a saber, la llamada ciudad (*pólis*) y comunidad civil (*politiké*). (...)

2. (...) La comunidad perfecta de varias aldeas es la ciudad, que tiene, por así decirlo, el extremo de toda suficiencia (*autárkeia*), y que surgió por causa de las necesidades de la vida, pero existe ahora para vivir bien. De modo que toda ciudad es por naturaleza, si lo son las comunidades primeras; porque la ciudad es el fin de ellas, y la naturaleza es fin. (...) De todo esto resulta, pues, manifiesto que la ciudad es una de las cosas naturales, y que el hombre es por naturaleza un animal social (*zōon politikón*). (...) Es evidente, pues, que la ciudad es por naturaleza y anterior al individuo, porque si el individuo separado no se basta a sí mismo será semejante a las demás partes en relación con el todo, y el que no puede vivir en sociedad, o no necesita de nada por su propia suficiencia, no es miembro de la ciudad, sino una bestia o un dios. Es natural, en todos, la tendencia a una comunidad tal, pero el primero que la estableció fue causa de los mayores bienes; porque, así como el hombre perfecto es el mejor de los animales, apartado de la ley y de la justicia es el peor de todos.
(ARISTÓTELES: *Política*, Libro I, 1252a-1253a).

2.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

2.2.1. Hume: crítica de las ideas de sustancia y causalidad.

2.2.2. Razón y progreso en la Ilustración.

2.2.3. Ortega y Gasset: la razón vital.

PREGUNTA 3. Responda los dos apartados:

3.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Descartes: el problema del método y la evidencia del *cogito*”. (6 puntos: 3 para el comentario y 3 para la cuestión)

Supongo, pues, que todas las cosas que veo son falsas; estoy persuadido de que nada de lo que mi memoria, llena de mentiras, me representa, ha existido jamás; pienso que no tengo sentidos; creo que el cuerpo, la figura, la extensión, el movimiento y el lugar son ficciones de mi espíritu. ¿Qué, pues, podrá estimarse verdadero? Acaso nada más sino esto: que nada hay cierto en el mundo.

Pero ¿qué sé yo si no habrá otra cosa diferente de las que acabo de juzgar inciertas y de la que no pueda haber duda alguna? (...) Pero hay cierto burlador muy poderoso y astuto que dedica su industria toda a engañarme siempre. No cabe, pues, duda alguna de que yo soy, puesto que me engaña y, por mucho que me engañe, nunca conseguirá hacer que yo no sea nada, mientras yo esté pensando que soy algo. De suerte que, habiéndolo pensado bien y habiendo examinado cuidadosamente todo, hay que concluir por último y tener por constante que la proposición siguiente: “yo soy, yo existo”, es necesariamente verdadera, mientras la estoy pronunciando o concibiendo en mi espíritu.

(DESCARTES: *Meditaciones Metafísicas*, Meditación 2ª).

3.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

3.2.1. El origen del cosmos en la corriente presocrática

3.2.2. Realidad y conocimiento en Platón.

3.2.3. Alienación e ideología en Marx

PREGUNTA 4. Responda los dos apartados:

4.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desenvuelva la cuestión: “Hume: crítica de las ideas de sustancia y causalidad”. (6 puntos: 3 para el comentario y 3 para la cuestión)

(...) La idea de sustancia deberá derivarse, entonces, de una impresión de reflexión, si es que realmente existe. Pero las impresiones de reflexión se reducen a nuestras pasiones y emociones, y no parece posible que ninguna de éstas represente una sustancia. Por consiguiente, no tenemos ninguna idea de sustancia que sea distinta de la de una colección de cualidades particulares, ni poseemos de ella otro significado cuando hablamos o razonamos sobre este asunto.

La idea de sustancia, como la de modo, no es sino una colección de ideas simples unidas por la imaginación y que poseen un nombre particular asignado a ellas, mediante el cual somos capaces de recordar —a nosotros o a otros— esa colección. Pero la diferencia entre estas ideas consiste en que las cualidades particulares que forman una sustancia son referidas por lo común a un *algo* desconocido en que se supone inhieren; o bien, concediendo que esa ficción no tenga lugar, se supone que al menos están estrecha e inseparablemente conectadas entre sí por relaciones de contigüidad y causalidad.

(HUME: *Tratado de la naturaleza humana*, Libro I, Parte I, Sec. VI).

4.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

4.2.1. Dialéctica socrática y relativismo de los sofistas.

4.2.2. El problema Razón/Fe en la Filosofía Medieval.

4.2.3. Nietzsche: crítica de la cultura occidental.

ABAU
CONVOCATORIA ORDINARIA
Año 2020
CRITERIOS DE AVALIACIÓN
HISTORIA DA FILOSOFÍA
(Cód. 34)

O alumnado debe de responder a UNHA das catro preguntas da Proba. Se responde a máis preguntas só se avaliará a primeira que desenvolveu.

A **calificación da PREGUNTA é de 10 puntos**, que se e distribúen do seguinte xeito:

PREGUNTA 1: 10 PUNTOS.

1.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Platón: antropoloxía e política*. **A calificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorarase a *comprensión* do texto, especialmente no que atinxe aos seus *conceptos fundamentais* e a *estrutura argumentativa*, e a capacidade de *relacionar o texto* e un contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento da *República (Libro IV)* de Platón deberá manifestar unha axeitada comprensión dos conceptos principais do texto proposto, e establecer ademais unha correcta contextualización da súa temática no pensamento de Platón e deste na historia da filosofía. **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición, na que ademais se terá en conta a corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Platón: antropoloxía e política*, atenderá entre outros contidos "ás formas de cidade, ás nocións e valores da xustiza", etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

1.2. Explique un dos tres temas: **A calificación máxima será de 4 puntos.**

1.2.1. Descartes: o problema do método e a evidencia do *cogito*.

1.2.2. O liberalismo político de Locke.

1.2.3. Alienación e ideoloxía en Marx.

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

1.2.1 Deste xeito, a cuestión *Descartes: el problema del método y la evidencia del cogito*, atenderá entre outros contidos á necesidade e estrutura do método (no Racionalismo), o alcance da dúbida e da certeza, a comprensión da "res cogitans", etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

1.2.2. Deste xeito, a cuestión *O liberalismo político de Locke*, atenderá entre outros contidos á diferenza entre Estado natural e sociedade civil, á relación entre ley natural e liberdade, a necesidade de comunidade e goberno civil, poder lexislativo, autconservación, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

1.2.3. Deste xeito, a cuestión *Alienación e ideoloxía en Marx*, atenderá entre outros contidos á importancia da ideoloxía na revolución social, á noción de Capital e estrutura económica, ás relacións de produción e sociedade de clases, á alienación, á *praxis* no Materialismo, á Filosofía Alemana e a Ideoloxía, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

PREGUNTA 2: 10 PUNTOS.

2.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Física e Metafísica en Aristóteles*. **A cualificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorarase a *comprensión* do texto, especialmente no que atinxe aos seus *conceptos fundamentais* e a *estructura argumentativa*, e a capacidade de *relacionar o texto* e un contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento da *Física (Libro II-3)* de Aristóteles deberá manifestar unha axeitada comprensión dos conceptos principais do texto proposto, e establecer ademais unha correcta contextualización da súa temática no pensamento de Platón e deste na historia da filosofía. **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición, na que ademais se terá en conta a corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Física e Metafísica en Aristóteles*, atenderá entre outros contidos "ás nocións de causa, ás formas de cambio, á relación entre a Física e a Metafísica, a súa inserción na Filosofía grega, etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

2.2. Explique un dos tres temas: **A cualificación máxima será de 4 puntos.**

2.2.1. Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade.

2.2.2. Razón e progreso na Ilustración.

2.2.3. Nietzsche: crítica da cultura occidental.

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

2.2.1 Deste xeito, a cuestión *Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade*, atenderá entre outros contidos á presenza do Empirismo na Filosofía Moderna, ás formas de experiencia como impresións, ás ideas e impresións de reflexión, ás nocións de causa e efecto, á noción de substancia e accidente. **Cualificación máxima 4 puntos.**

2.2.2. Deste xeito, a cuestión *Razón e progreso na Ilustración*, atenderá entre outros contidos ás diferentes comprensións da Razón como facultade na Época da Ilustración e da súa importancia nas formas de "progreso" para esa Época, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

2.2.3. Deste xeito, a cuestión *Nietzsche: crítica da cultura occidental*, atenderá entre outros contidos á importancia do nihilismo e as súas formas como crítica á cultura, á crítica á filosofía platónica do "mundo verdadeiro", ó vitalismo, o "eterno retorno", etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

PREGUNTA 3: 10 PUNTOS.

3.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Descartes: o problema do método e a evidencia do cogito*. **A cualificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorarase a *comprensión* do texto, especialmente no que atinxe aos seus *conceptos fundamentais* e a *estrutura argumentativa*, e a capacidade de *relacionar o texto* e un contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento do *Discurso do Método (Parte II)* de Descartes deberá manifestar unha axeitada comprensión das catro “regras” da estrutura do Método (evidencia, análise, síntese e revisión) e establecer ademais unha correcta contextualización da súa temática no pensamento de Descartes e deste na historia da filosofía. **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición, na que ademais se terá en conta a corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Descartes: o problema do método e a evidencia do cogito*, atenderá entre outros contidos “á necesidade do Método no Racionalismo da Filosofía Moderna, á estrutura do Método (partes e regras) e o seu desenvolvemento, a evidencia da “res cogitans”, etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

3.2. Explique un dos tres temas: **A cualificación máxima será de 4 puntos.**

3.2.1. A orixe do cosmos na corrente presocrática.

3.2.2. Realidade e coñecemento en Platón.

3.2.3. Alienación e ideoloxía en Marx.

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

3.2.1 Deste xeito, a cuestión *A orixe do cosmos na corrente presocrática*, atenderá entre outros contidos á comprensión da orixe do *logos* filosófico, á diferenza entre “mito” e “logos”, á noción de cosmos e cosmoxía, os principais elementos de orixe (física e non física) propostas polos “presocráticos”. **Cualificación máxima 4 puntos.**

3.2.2. Deste xeito, a cuestión *Realidade e coñecemento en Platón* atenderá entre outros contidos á comprensión do dualismo cosmolóxico platónico (mundo sensible, mundo intelixible), á función gnoseolóxica da “Idea” (Forma), os graos de coñecemento, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

3.2.3. Deste xeito, a cuestión *Alienación e ideoloxía en Marx*, atenderá entre outros contidos á importancia da ideoloxía na revolución social, á noción de Capital e estrutura económica, ás relación de produción e sociedade de clases, á alienación, á *praxis* no Materialismo, á Filosofía Alemana e a Ideoloxía, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

PREGUNTA 4: 10 PUNTOS.

4.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade*. **A cualificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorarase a *comprensión* do texto, especialmente no que atinxe aos seus *conceptos fundamentais* e a *estrutura argumentativa*, e a capacidade de *relacionar o texto* e un contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento do *Tratado da natureza humana* (Libro I, Parte I, Sec. VI) de Hume deberá manifestar unha axeitada comprensión das aportacións do Empirismo na Filosofía Moderna, ás formas de experiencia como formas de impresións, ás ideas e impresións de reflexión, ás paixóns e ás emocións verbo da noción de substancia. **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición, na que ademais se terá en conta a corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade*, atenderá entre outros contidos e ademais do sinalado no comentario, ao problema do causalismo, ás cuestións de feito, aos límites da experiencia, á diferenza entre modos e substancia, etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

4.2. Explique un dos tres temas: **A cualificación máxima será de 4 puntos.**

4.2.1. Dialéctica socrática e relativismo dos sofistas.

4.2.2. Ética e política en Aristóteles.

4.2.3. Ortega y Gasset: a razón vital.

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

4.2.1. Deste xeito, a cuestión *Dialéctica socrática e relativismo dos sofistas*, atenderá entre outros contidos manifestar á comprensión do movemento sofista na filosofía grega e expresar a importancia e formas de relativismo verbo do método socrático da dialéctica (maieútica). **Cualificación máxima 4 puntos.**

4.2.2. Deste xeito, a cuestión *Ética e política en Aristóteles*, atenderá, entre outros contidos, á comprensión da “virtude intelectual e da virtude moral” do “ser político”, á noción de templanza e mesura, de “recta razón” e de “felicidade”, á noción de *polis*, autarquía e xustiza, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

4.2.3. Deste xeito, a cuestión *Ortega y Gasset: a razón vital*, atenderá entre outros contidos á explicar o significado de “razón vital” e a explicar o función contemporánea da filosofía verbo da realidade primeira e concreta (vida), etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**